

NVE

LEDE AS
Postboks 80
3901 PORSGRUNN

Vår dato: 17.12.2025
Vår ref.: 202519515-8 Oppgis ved henvendelse
Deres ref.:

NVE gir konsesjon til et nytt stasjonsbygg og elektriske anlegg i Frøystul transformatorstasjon i Tinn kommune

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Lede AS konsesjon til å bygge et nytt stasjonsbygg med et koblingsanlegg og jordkabler med nominell spenning 11 kV i Frøystul transformatorstasjon, samt rive Ledes koblingsanlegg i Frøystul kraftverk, i Tinn kommune i Telemark. Dokumentene er også å finne på www.nve.no/25820/A.

Vedtaket kan påklages

Denne tillatelsen kan påklages, se opplysninger på siste side. Eventuelle klager vil bli sendt Lede til uttalelse før saken legges fram for Energidepartementet.

Søknaden

Bakgrunn for søknaden

Lede skriver i sin søknad av 22. oktober 2025 at deres 11 kV koblingsanlegg i Frøystul kraftverk er utdatert og skaper driftsmessige utfordringer. Lede skriver at de må erstatte dagens anlegg for å sikre forsyningssikkerheten. Frøystul kraftverk ligger inne i et fjell, ved siden av Frøystul transformatorstasjon. Kraftverket eies av Hydro Energi (Hydro), som støtter Ledes omsøkte løsning der nettanlegg og produksjonsanlegg skilles fysisk.

Lede er konsesjonær av elektriske anlegg i Frøystul transformatorstasjon, og Hydro er konsesjonær av Frøystul kraftverk. Hydro vil sende en egen søknad om å overta Ledes 11 kV jordkabel fra Frøystul kraftverk til Frøystul transformatorstasjon. I en e-post skriver Hydro at de planlegger å erstatte 11 kV-anlegget i kraftverket med nye felter som kun skal brukes av Hydro. Lede, RK-Nett og Stannum vil derfor flytte sine felter ut til Frøystul transformatorstasjon.

Lede skriver at dersom de fortsatt skulle drifte koblingsanlegget inne i kraftverket, måtte det sprenges ut mer fjell for å få plass til nye komponenter. Lede vurderer det som billigere og mindre teknisk krevende å bygge et nytt stasjonsbygg og et nytt koblingsanlegg i Frøystul transformatorstasjon. Ifølge Lede vil denne løsningen sikre videre drift av Frøystul kraftverk samt drift av Ledes 132 kV regionalnett og distribusjonsnettene til RK-Nett og Stannum.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95,

Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Områdekonsesjonær Stannum eier ett felt i dagens koblingsanlegg, og grensesnittet mellom Stannum og Lede ligger ved tilkoblingene mot Ledes samleskinne. Mellom Lede, Hydro og RK-nett er grensesnittet på kabeltilkoblingene inne i feltene.

Figur 1. Oversiktskart over beliggenheten til Frøystul transformatorstasjon i Tinn kommune i Telemark. Blå firkant viser plassering av det nye stasjonsbygget i Frøystul transformatorstasjon. Kilde: Konsesjonssøknaden til Lede av 22. oktober 2025.

Lede søker om anleggskonsesjon for å bygge et nytt stasjonsbygg, et koblingsanlegg og jordkabler med nominell spenning 11 kV i Frøystul transformatorstasjon. Videre søker Lede om fortsatt drift av transformatorer, et utendørs 132 kV koblingsanlegg og nødvendig høyspentanlegg med øvre spenningsnivå 132 kV. Lede søker også om å rive sin del av dagens 11 kV koblingsanlegg som er plassert inne i fjellet i Frøystul kraftverk. Hydro vil i en egen søknad overta en 11 kV jordkabel som Lede eier i dag, og som går mellom kraftverket og transformatorstasjonen.

3

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Figur 3. Modellbilde av det nye stasjonsbygget ved eksisterende utendørs koblingsanlegg. Kilde: Konesjonssøknaden til Lede av 22. oktober 2025.

Figur 4. Modellbilde av det nye stasjonsbygget ved eksisterende anlegg. Kilde: Konesjonssøknaden til Lede av 22. oktober 2025.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Figur 5. Flyfoto av tiltaksområdet. Området er en gjengrodd slette som tidligere er brukt for masselagring. Kilde: Konsesjonssøknaden til Lede av 22. oktober 2025.

Figur 6. Tiltaksområdet består i dag gressvekster, busker og noen lave trær. Kilde: Konsesjonssøknaden til Lede av 22. oktober 2025.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Forarbeider til søknaden

Lede har sendt høringsbrev og innhentet uttalelser fra Hydro Energi AS, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, Telemark fylkeskommune, Tinn kommune, Stiftelsen Norsk Hydro Feriesteder, Grasfjell Tur- og Løypelag og Birdlife Telemark. I tillegg har Statnett, Stannum og RK Nett gitt tilbakemeldinger.

Hydro energi er grunneier for tiltaksområdet og har foreslått en justering av tomtegrensen rundt det nye stasjonsbygget og nåværende utendørs koblingsanlegg. De ønsker å beholde området som er avsatt til riggområde og er positive til etablering av nytt stasjonsbygg i transformatorstasjonen. Hydro vil stå for rivingen av eksisterende anlegg inne i fjellet og minner om at damprosjektet de har på Møsvatn ikke kan starte før Frøystul transformatorstasjon er i drift.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har kommentert at tiltaket ligger utenfor villreinens leveområde, men innenfor en trekkpassasje. Statsforvalteren vurderer at samfunnsnyttene bør prioriteres og ser ikke behov for ytterligere avbøtende tiltak. De minner også om føre-var-prinsippet etter naturmangfoldloven, støygrenser, vask av maskiner under anleggsarbeidet for å hindre fremmede arter, og at tiltaksområdet ligger innenfor aktsomhetsområde for snøskred. Lede har vurdert og kommentert disse innspillene i søknaden. NVE vurderer disse fagtemaene i neste kapittel.

Telemark fylkeskommune opplyser at det er enkelte registrerte og ikke-registrerte kullgroper utenfor tiltaksområdet, men at det er lite sannsynlig med ukjente kulturminner. Lede skriver at dette tas hensyn til i anleggsarbeidet.

Tinn kommune opplyser om at tiltaket ligger i et område regulert til landbruk, natur og friluftsliv i kommuneplanen. Bebyggelsen øst for tiltaksområdet er regulert for bevaring som en del av Frøystulsamfunnet. Kommunen vurderer at tiltaket i liten grad strider mot bevaringshensyn, men foreslår skifertak og material-/fargebruk i tråd med tradisjon. Lede opplyser at stasjonsbygget er planlagt med fasade og tak som er tilpasset landskapet.

Stiftelsen Norsk Hydro Feriesteder opplyser at to av deres hytter er tett på tiltaksområdet. De ber om skjerming med trær og kompensasjon ved eventuell nedstenging av hytteutleie på grunn av støy. Lede planlegger å bevare vegetasjonsskjermen og vil ha dialog om kompensering ved behov.

Grasfjell tur- og løypelag (GTL) ønsker at Lede bevarer skiløypene i området og at løypene fortsatt kan brukes av store prepareringsmaskiner. Lede har tatt hensyn til dette i situasjonsplanen, og vil ha dialog om omleggingen.

Birdlife Telemark minner om viktigheten av å ta hensyn til naturmangfold og sårbare arter. Lede har gjort vurderinger for fugl og sårbare arter, og planlegger revegetering med stedegen frøbank.

Statnett opplyser at tiltaket ikke kan idriftsettes uten et vedtak fra systemansvarlig. Stannum og RK Nett bekrefter at de er kjent med tiltaket og har ingen ytterlige merknader.

Lede har også prøvd å kontakte andre interessenter, som Naturvernforbundet og Villreinnemda for Brattefjell-Vindeggen, uten svar per dagsdato.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

NVEs behandling og vurdering av søknaden

Lede har innhentet uttalelser til det omsøkte tiltaket fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, Telemark fylkeskommune, Tinn kommune og berørte grunneiere. NVE fant det derfor ikke nødvendig å sende søknaden på offentlig høring på grunn av sakens begrensede omfang, jf. Energiloven § 2-2.

NVEs vurdering av virkninger for allmenne interesser

Arealbruk

I søknaden står det at planområdet er avsatt til LNFR-område med spredt fritidsbebyggelse i kommuneplanen. Tiltaket vil medføre et permanent arealinngrep på 430 m². Området består av tidligere fyllmasser fra etableringen av Frøystul kraftverk på midten av 1990-tallet og karakteriseres som snaumark. I dag er fyllmassene gjengrodde, men ryddet for trær som følge av skjøtsel langs høyspentledningen mot transformatorstasjonen.

Lede skriver at de planlegger en ny riggplass på 400 m² langs adkomstveien øst for det nye stasjonsbygget. De vil i tillegg benytte eksisterende opparbeidede arealer sør for tiltaksområdet som riggområde for å redusere behovet for nye inngrep. Ledet skriver at oppsplittingen av riggområder bidrar til å spare naturen rundt hovedriggplassen.

NVE vurderer det som positivt at Ledet planlegger å benytte areal som allerede er påvirket av menneskelig aktivitet. Vi mener at tiltaket ikke vil medføre vesentlige negative konsekvenser for allmenne interesser knyttet til arealbruk.

Naturfare

Lede skriver i søknaden at tiltaksområdet ligger over marin grense og at det dermed ikke er fare for kvikkleireskred. Videre skriver Ledet at tiltaksområdet ikke ligger innenfor aktsomhetsområde for flom, men at deler av riggområdet og den eksisterende transformatorstasjonen ligger innenfor aktsomhetsområde for snøskred. Ledet mener at skogen vest for transformatorstasjonen reduserer faren for snøskred og mulige skader. De viser til deres undersøkelse gjort i NVE Atlas der aktsomhetsområdet for snøskred reduseres når skogsområdet tas med i betraktning. Ledet konkluderer selv med at stasjonsområdet ikke er utsatt for skred, og NVE støtter denne vurderingen.

Videre skriver Ledet at det forventes økt nedbør og vannføring i Telemark på grunn av klimaendringer, og at dette kan medføre skade på infrastruktur og bebyggelse. De har dermed valgt å gruslegge stasjonsområdet fremfor asfaltering, for å øke infiltrasjonen for overvann og redusere sjansen for skader. De planlegger også å bygge stasjonsområdet så lite som mulig, siden opparbeidede flater gir raskere avrenning enn naturlige flater.

NVE mener at Ledet har dokumentert at anleggene kan bygges med tilstrekkelig sikkerhet for naturfare. Videre mener vi det er positivt at avbøtende tiltak mot overvann gjennomføres.

Selv om tiltaket ikke berører områder med kjent naturfare, minner NVE om at tiltakshaver er ansvarlig for å sørge for effektiv sikring og beredskap, og at bygging planlegges og gjennomføres med tilstrekkelig sikkerhet mot naturfare jf. §§ 3-5 og 3-7 i energilovforskriften.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Videre plikter tiltakshaver å sørge for tiltak for å forebygge og begrense virkningen av ekstraordinære situasjoner. Dette følger av energiloven § 9-2 jf. § 9-1.

Friluftsliv

I søknaden skriver Lede at tiltaksområdet ligger i et turområde med høy verdi for friluftsliv. Anleggsarbeidet vil påvirke stinettet som passerer tiltaksområdet. Som avbøtende tiltak, planlegger Lede å informere brukerne av turområdet om hvordan området kan benyttes i anleggsperioden. Lede skriver videre at de vil samarbeide med GTL for å opprettholde skiløpa gjennom tiltaksområdet.

NVE vurderer at Lede har tilstrekkelig vurdert virkningene for friluftslivet, og at de har planlagt relevante avbøtende tiltak for å begrense negative virkninger. NVE legger til grunn at anleggsarbeidet er forbigående, og mener at tiltaket vil ha ubetydelige virkninger for friluftsliv.

Naturmangfold

Lede skriver at tiltaket etableres på et område med gamle fyllmasser fra 1990-tallet, som siden har vokst til med vegetasjon. Området har busker og mindre vekster, mens større trær er fjernet fordi det går luftledninger over området. Det er ikke påvist truede naturtyper eller naturskog. Den nært truede fuglearten tretåspett er registrert i området, men tiltaksområdet mangler skog og trær som er relevante for arten, og Lede vurderer at fuglen ikke påvirkes negativt.

Ansvarsarten fjellmyrklegg (LC) er registrert mellom tiltaksområdet og elva Måna. Lede planlegger å ivareta frøbanken til toppmassene og unngå lagring av masser på forekomsten. Tidligere myrområder sør for tiltaksområdet er dekket av massedeponi, og vurderes til ikke påvirket. Villrein har leveområder ca. 1,3 kilometer unna tiltaksområdet, og trekkpassasjen mellom Hardangervidda og Brattefjell-Vindeggen går over tiltaksområdet. Støyende aktivitet kan medføre at villrein blir presset til å oppsøke andre områder. Som avbøtende tiltak vil Lede kontakte villreinsenteret i forkant av anleggsarbeidet, slik at det mest støyende arbeidet kan tilpasses tidspunkter når villreinen befinner seg i andre områder.

Lede opplyser at de planlegger naturlig revevegetering av området, mellomlagring av toppmasser med frøbank og vask av anleggsmaskiner og utstyr for å hindre spredning av fremmede arter.

Naturmangfoldloven § 7 krever at NVE legger til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 når vi vurderer om det kan gis tillatelse til tiltaket. Vi vurderer at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig for å fatte en avgjørelse. NVE stiller vilkår om at vekstmasser med mulige frøbanker ivaretas i anleggsarbeidet, både som et føre-var-prinsipp etter § 9 og for å unngå økt samlet belastning på eksempelvis fjellmyrklegg, dersom denne befinner seg i området, jf. § 10. Med dette mener NVE at tiltaket ikke gir vesentlige negative virkninger av betydning for naturmangfoldet og prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 er dermed ivaretatt.

Landskap og visuelle virkninger

Lede skriver at landskapet allerede er påvirket av moderate inngrep, og at hyttebebyggelse og nettanlegg fremstår som integrerte elementer i landskapet. Stasjonsbygget skal bygges

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

tett på dagens transformatorstasjon, og bevaring av skog vil redusere innsyn fra nærliggende hytter. Som avbøtende tiltak foreslår Lede å utforme stasjonsbygget med saltak og rektangulær form, samt farge- og materialbruk som er tilpasset omkringliggende hytter.

NVE mener det er positivt at omgivelsene er lagt til grunn for utformingen og plasseringen av stasjonsbygget. Etter NVEs vurdering vil tiltaket gi små visuelle virkninger og føre til en liten endring av landskapet.

Kulturminner og kulturmiljø

Det fremkommer i søknaden at tiltaket befinner seg i buffersonen til Rjukan og Notodden industriarv (UNESCOs verdensarvliste), men vurderes å ikke påvirke opplevelsen eller funksjonen til området negativt.

Videre fremkommer det at det er registret kullgroper i området mellom Frøystul og Møsvatn, som er automatisk fredede kulturminner. Disse er skjermet av vegetasjon og topografiske forhold. Lede påpeker at entreprenører må være godt kjent med deres plassering for å unngå skade under anleggsarbeidet.

Den nærmeste bebyggelsen til transformatorstasjonen er regulert til bevaring. Byggene er en del av det gamle Frøystulsamfunnet som ble bygget opp i forbindelse med etableringen av dammer i nærområdet. For å bevare kulturmiljøet vil Lede etterligne stilen til byggene i utformingen av det nye stasjonsbygget.

Dersom ukjente kulturminner oppdages, skal arbeidet straks stanses og fylkeskommunen umiddelbart varsles i henhold til kulturminneloven § 8. NVE forutsetter at Lede oppfyller kravene i kulturminneloven, og understreker at tiltakshaver er ansvarlig for at fredete kulturminner ikke skal skades. Etter NVEs vurdering, vil løsningen Lede har søkt om ha ubetydelige virkninger på kulturminner og kulturmiljøer. Vi forutsetter at entreprenører gjøres godt kjent med plasseringen av fredede kulturminner.

Landbruk og andre naturressurser

Lede skriver at stasjonsbygget etableres innenfor Mork beitelag sitt beiteområde. Lede vil ta hensyn til beitende dyr under anleggsperioden, og planlegger dialog med beitelaget ved særlig støyende aktiviteter for å redusere risikoen for at beitedyr blir skremt. Videre opplyser Lede at tiltaket ikke medfører virkninger for jordbruk, skogbruk eller andre naturressurser.

NVE vurderer at tiltaket har ubetydelige virkninger for landbruk og andre naturressurser.

Støy

Lede skriver i søknaden at det vil forekomme perioder med støy fra transport og maskiner, blant annet lastebiler, gravemaskiner og mobilkran, under anleggsperioden. Støyende aktiviteter vil opphøre etter anleggsperiodens slutt. Lede opplyser at bygge- og anleggsstøy ikke vil overskrive grenseverdiene gitt i tabell 4 i *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging*.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

I søknaden påpeker Stiftelsen Norsk Hydro Feriesteder at støy fra anleggsarbeidet vil ha negativ påvirkning på deres utleie av nærliggende hytter. De vil ha kontakt med Lede om kompensasjon ved eventuell midlertidig nedstenging.

NVE vurderer det som positivt at Lede har dialog med berørte parter angående forstyrrende støy. NVE mener at støy fra anleggsarbeidet vil medføre begrensede og forbigående negative virkninger for allmenne interesser. I driftsfasen vil det ikke være støy av betydning fra anleggene.

NVEs konklusjon og vedtak

NVE vurderer at det ikke er vesentlige ulemper knyttet til tiltaket. Vi mener det er behov for tiltaket, og vi støtter valget av anleggsløsning. Vi mener at fordelene ved tiltaket er klart større enn ulempene. NVE gir derfor i medhold av energiloven § 3-1, Lede AS konsesjon for å bygge, eie og drive et nytt stasjonsbygg til Frøystul transformatorstasjon med et koblingsanlegg og jordkabler med nominell spenning 11 kV i transformatorstasjonen, og rive Ledes del av 11 kV-koblingsanlegget i Frøystul kraftverk. Tillatelsen gis i anleggskonsesjonen, NVE-ref. 202519515-7.

Orientering av grunneiere/rettighetshavere og naboer

NVE ber om at Lede AS så snart som mulig sender dette brevet til grunneiere/rettighetshavere, naboer og gjenboere. Naboeiendommer er eiendom som har felles grense med den tomt som skal bebygges. Gjenboereiendom forstås som eiendom hvor kun en vei, gate, elv eller annet areal ligger imellom. Både eiere av bebygde og ubebygde eiendommer skal varsles. Dersom noen av de nevnte mottakerne er representert ved fullmektig, skal også fullmektigen få tilsendt brevet, jf. forvaltningsloven § 12.

NVE ber om at Lede AS sender en bekreftelse på utsendelsen av brevet med opplysning om dato for utsendelsen.

Orientering av systemansvarlig

NVE viser til forskrift om systemansvaret i kraftsystemet. Forskriften gjelder systemansvarlig og enhver som helt eller delvis eier eller driver nett, produksjon eller organisert markedsplass, samt omsetter og sluttbrukere. Konsesjonæren plikter å informere systemansvarlig i tråd med kravene i gjeldende forskrift. Systemansvarlig skal blant annet fatte vedtak om godkjenning av nye anlegg eller endringer i eksisterende anlegg før disse kan idriftsettes. Plikten til å informere systemansvarlig gjelder også ved endringer i anlegget som ikke utløser behovet for ny anleggskonsesjon. Se Reguleringsmyndigheten for energi sine nettsider for mer informasjon om systemansvarsforskriften og veiledere. Se Statnetts nettsider for gjeldende retningslinjer.

Om byggesaksbehandling

Anlegg for overføring og omforming av elektrisk energi er unntatt fra behandling etter plan og bygningsloven, jf. pbl. § 1-3. Bygg direkte tilknyttet den daglige driften av energianlegg skal derfor ikke byggesaksbehandles. NVE mener det aktuelle bygget faller inn under unntaket i § 1-3, og det skal derfor ikke byggesaksbehandles av kommunen. Aktuelle bygg skal likevel

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

utformes i tråd med relevante krav i forskrift om tekniske krav til byggverk (FOR 2017-06-19-840). Konesesjonæren er ansvarlig for at forskriftens krav etterfølges.

Om rammene for konsesjonen

Konsesjonene er nå spesifisert slik at konsesjonæren selv kan bestemme antall og ytelse på transformatorer, innenfor rammene av et øvre tak for spenningsnivå og eksisterende bygningsmasse/celler. Nye transformatorceller vil normalt kreve søknad. Det vil ikke kreve søknad å utvide eksisterende koblingsanlegg med nye bryterfelt inne i eksisterende bygning eller innenfor eksisterende inngjerdede stasjonsområde, så lenge øvre spenningsnivå spesifisert i konsesjonen ikke endres. Nytt kompenseringsanlegg og jordslutningsspoler er fremdeles søknadspliktige. Dersom konsesjonæren har områdekonsesjon der en transformatorstasjon er plassert, kan alle anlegg opp til og med 22 kV bygges og drives av områdekonsesjonær uten konsesjonssøknad.

Dersom transformatorytelsen økes kan dette medføre at stasjonen havner i en ny klasse etter kraftberedskapsforskriften § 5-2 og 5-9. Da må stasjonen følge kravene til den nye klassen. Dette kan innebære konsesjonspliktige endringer. Konesesjonær må også sende ny melding om sikring av konsesjonspliktige anlegg til NVE.

Som tidligere vil det kreve søknad for å etablere nye, inngjerdede stasjonsområder og å utvide eksisterende stasjonsområder. Nye bygninger inne på stasjonsområdet vil som hovedregel kreve søknad, inkludert nye transformatorceller.

For inngjerdede stasjoner, vil bygninger med grunnflate opptil 50 m², der høyden på det nye bygget ikke er høyere enn eksisterende bygninger på stasjonsområdet, ikke kreve søknad. Tilbygg på eksisterende bygninger krever som hovedregel konsesjonsbehandling, med unntak av tilbygg på maks 50 m² fra konsesjonsgitt bygningsareal, der høyden på tilbygget heller ikke er høyere enn eksisterende bygning. Det kan bygges ett slik tilbygg før det må søkes om ny konsesjon. Dette fremkommer av vilkår 6 i vedlagte anleggs-konsesjon.

Med hilsen

Ingrid Myrtveit
seksjonssjef

Torgrim Skogheim
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

LEDE AS

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Kopimottakerliste:

TELENOR NORGE AS

LEDE AS - MARTE GURIJORDET P VADEM

DIREKTORATET FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP (DSB) REGION ØST-
NORGE

TINN KOMMUNE

Grunneiere/rettighetshavere

STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK

TELEMARK FYLKESKOMMUNE

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.
Du kan anmode om utsatt iverksettelse av vedtaket	Du kan anmode om at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Klage på vedtak om samtykke til ekspropriasjon har utsettende
virkning, med mindre det er truffet vedtak om noe annet.

*Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32, 36
og 42.*